

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa B. KG z siedzibą w N. (Niemcy)

przeciwko A. M., A. P., S. P. i L. P.

o ustalenie utraty prawa głosu,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 31 października 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 września 2018 r., sygn. akt I AGa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego A. P. kwotę
4.050,00 (cztery tysiące pięćdziesiąt) zł oraz na rzecz pozwanego
S. P. kwotę 2.700,00 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej i drugiej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżąca przedstawione problemy prawne ujęła w pytaniach: „Czy brak możliwości wykonywania prawa głosu z akcji, o którym mowa w art. 89 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie, przez akcjonariusza, który wbrew obowiązкови z art. 69 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie nie dokonał zawiadomienia o osiągnięciu lub przekroczeniu

ogólnej liczby głosów (Sankcja), wygasa najwcześniej w dacie zbycia akcji objętych Sankcją, czy też Sankcja wygasa z chwilą ustania porozumienia, o którym mowa w art. 87 ust 1 pkt 5 i 6 Ustawy o Ofercie lub z dniem dokonania spóźnionego zawiadomienia, o którym mowa w art. 69 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie?, Czy wyrok ustalający może mieć charakter wyroku usuwającego stan niepewności, a powód może posiadać interes prawny w ustaleniu, mimo ograniczenia ram czasowych powództwa, a w konsekwencji, powagi rzeczy osądzonej, jeśli ustalone prawo zostało ukształtowane przez bezwzględnie obowiązującą normę prawną, a powód wykazał jej stosowanie do pozwanego także na dzień orzekania, czy usunięcia stanu niepewności, decydującego o interesie powoda w ustaleniu, należy upatrywać wyłącznie w granicach objętych powagą rzeczy osądzonej wyroku?, Czy uchwały „podjęte ” dzięki głosom objętym sankcją z art. 89 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie mogą zostać uznane za uchwały nieistniejące lub też uchwały istniejące, lecz dotknięte wadą uzasadniającą stwierdzenie ich nieważności, w zależności od okoliczności, i tak, uchwały „podjęte ” wyłącznie dzięki głosom dotkniętym sankcją z art. 89 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie - w braku oddania innych głosów - należy uważać za uchwały nieistniejące, a uchwały podjęte jedynie z udziałem głosów dotkniętych sankcją z art. 89 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie należy uważać za uchwały istniejące, lecz dotknięte wadą uzasadniającą stwierdzenie ich nieważności, czy uchwały „podjęte ” dzięki głosom dotkniętym sankcją z art. 89 ust. 1 pkt 1 Ustawy o Ofercie zawsze należy uważać za uchwały istniejące, lecz dotknięte wadą uzasadniającą stwierdzenie ich nieważności?, Czy podstawą stwierdzenia braku interesu prawnego w udzielenia ochrony na podstawie art. 189 k.p.c. może być możliwość wytoczenia innego powództwa z art. 189 k.p.c., czy podstawą stwierdzenia braku interesu prawnego w udzieleniu ochrony na podstawie art. 189 k.p.c. może być co zasady możliwość skorzystania z innego środka prawnego, w tym zmierzającego do uzyskania orzeczenia deklaratoryjnego, jednakże nie ocena o możliwości wytoczenia innego powództwa na podstawie art. 189 k.p.c.”.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionych problemów oraz na to, że przepisy ich dotyczące nie doczekały

się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Skarżący zaprezentował jedynie swoje wątpliwościami odnośnie do prawidłowości ocen dokonanych przez Sąd drugiej instancji, który stwierdził, że powodowa spółka nie posiada interesu prawnego w domaganiu się ustalenia utraty przez pozwanych prawa głosu z przysługujących jej akcji, a wyrok w niniejszej sprawie miałby jedynie charakter prejudycjalny dla innych postępowań, które musiałyby być wszczęte dla realizacji twierdzonego przez powódkę interesu prawnego. Powodowa spółka ma oczywiście możliwość bezpośredniego wytoczenia powództwa celem eliminacji uchwał z obrotu prawnego. Natomiast ustalenie utraty prawa głosu przez pozwanych nie prowadzi bezpośrednio do przywrócenia stanu poprzedniego i wyeliminowania uchwał. Roszczenia zmierzające do wyeliminowania uchwał są dalej idące. Interes prawny nie występuje w sytuacji, gdy powodowa spółka odwołuje się do potrzeby usunięcia stanu niepewności. Ocena interesu prawnego wymaga zindywidualizowanych, elastycznych kryteriów, uwzględniających celowościowe podstawy powództwa z art. 189 k.p.c. Jedną z przesłanek badanych przy rozważaniu celowości wykorzystania powództwa o ustalenie jest znaczenie, jakie wyrok ustalający wywarłby na sytuację prawną strony powodowej. O występowaniu interesu prawnego świadczy możliwość stanowczego zakończenia w tej drodze sporu, natomiast przeciwko jego istnieniu - możliwość uzyskania pełniejszej ochrony praw powoda w drodze innego powództwa. Postępowanie cywilne oparte jest na założeniu, że realizacja praw na drodze sądowej powinna być celowa i możliwie prosta, udzielana bez mnożenia postępowań. Założenie to realizuje wymaganie wykazania interesu prawnego w wypadku żądania ustalenia istnienia (nieistnienia) stosunku prawnego lub prawa i przyjęcie jako zasady, że możliwość uzyskania skuteczniejszej ochrony w drodze innego powództwa podważa interes prawny w żądaniu ustalenia (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2013 r., III CSK 254/12, Monitor Prawniczy 2014, nr 20, s. 1085).

Wobec powyższego nie można uznać, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aj